

LEGAL TAX AUDIT

- ▷ Daňový ozdravný balíček od roku 2024
- ▷ DPH u nemovitostí
- ▷ Judikatura: Daňová uznatelnost úroků z akvizičního úvěru
- ▷ Ochrana oznamovatelů
- ▷ Judikatura: odvolání v civilním řízení nemůže zhoršit postavení odvolatele
- ▷ Judikatura: odpovědnost za škodu
- ▷ Ze života v LTA

PRÁVNÍ, DAŇOVÉ, ÚČETNÍ A AUDITORSKÉ SLUŽBY

NEWSLETTER
červen 2023

DAŇOVÝ OZDRAVNÝ BALÍČEK OD ROKU 2024

Vládní koalice představila tzv. Ozdravný balíček, který by měl mít pozitivní dopad na státní rozpočet v letech 2024 a 2025. Cílem vlády je promítnout do daňových předpisů širokou škálu změn, které budou mít v zásadě dopad na každý daňový subjekt. Předpokládána účinnost je ve většině případů od roku 2024. Nejpodstatnější změny shrneme níže.

Daň z příjmů právnických osob

- Zvýšení daně z příjmů právnických osob z 19 % na 21 %.

Vláda toto opatření vysvětluje tím, že stávající sazba daně patří v EU mezi nižší sazby. Zvýšením sazby daně by došlo k přiblížení se evropskému průměru.

- Omezení daňové uznatelnosti nákladů na pořízení osobních automobilů na 2 miliony Kč.

U osobních automobilů má být daňová uznatelnost nákladů na jejich pořízení omezena na 2 mil. Kč. To znamená, že nebude možné uplatnit daňové odpisy nad stanovený limit. Co se týče odpočtu DPH nebyly zatím zveřejněny žádné informace.

- Zrušení daňové uznatelnosti tichého vína jako reklamního či propagačního předmětu do 500,- Kč.

Daň z příjmů fyzických osob

- Změna limitu pro zvýšenou sazbu daně.

Ačkoliv sazby daně ve výši 15 % a 23 % mají zůstat zachované, limit, od kterého se použije vyšší ze sazeb daně, má být snížen – konkrétně ze současného 48násobku průměrné mzdy na 36násobek průměrné mzdy. Přestože se částky průměrné mzdy každým rokem valorizují, rozšíří se tím počet daňových subjektů, které budou platit sazbu daně z příjmů ve výši 23 %.

- Zrušení osvobození nepeněžních benefitů.

Vláda plánuje zrušení osvobození zaměstnaneckých benefitů. Jedná se například o poskytnutí nepeněžních benefitů ve formě rekreace, sportovních a kulturních akcí, zdravotního zboží, použití zařízení péče o děti v předškolním věku apod.

- Omezení uplatnění slevy na dani na manžela nemajícího vlastních příjmů více než 68 000,- Kč ročně.

Nově by se sleva měla vztahovat pouze na manžela pečujícího o dítě do 3 let věku.

- Zrušení slevy za umístění dítěte v předškolním zařízení.

Hlavním důvodem zrušení je, že tuto slevu využívají převážně poplatníci spadající do střední a vyšší příjmové třídy.

- Zrušení slevy na dani na studenta.
- Omezení osvobození při prodeji cenných papírů a podílů v obchodních společnostech

Bude zavedeno omezení osvobození příjmu z prodeje cenného papíru nebo podílu ve společnosti při splnění časového testu 3 roky, resp. 5 let mezi nabytím a prodejem na částku 40 000 000,- Kč na poplatníka.

- Stravenky, případně nepeněžitě stravování zajištěné na pracovišti budou mít u zaměstnance stejný daňový režim jako dosavadní peněžitý příspěvek na stravování.
- Snížení limitu pro osvobození příjmů z tombol a hazardních her ze stávajícího 1 mil. Kč na 50 000,- Kč.
- Zrušení odpočtu za členské příspěvky odborům.
- Zrušení odpočtu úhrad za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

Daň z přidané hodnoty

Novela zákona o DPH by s účinností od 1. ledna 2024 měla přinést změny sazeb DPH, kdy by měla být zrušena 10% sazba DPH a opětovně zavedena pouze jedna snížená sazba daně, a to ve výši 12 %. Základní sazba ve výši 21 % bude zachována.

Současně vláda navrhuje přesunout vybrané zboží a služby ze snížené do základní sazby DPH a naopak:

- U nápojů bude nově možné do snížené 12% sazby DPH zařadit pouze pitnou vodu z vodovodu a vybrané tekuté mléčné výrobky. Ostatní alkoholické a nealkoholické nápoje budou zařazeny do základní 21% sazby DPH.
- V rámci stravovací služby bude ve snížené sazbě pouze voda z kohoutku. Podávání jakýchkoli ostatních nápojů, tedy včetně točeného nebo lahvového piva, bude přeřazeno do základní sazby DPH.
- U potravin, s výjimkou nápojů (viz výše), vybraných léků či zdravotnických prostředků, stavebních prací, dětských autosedaček nebo pohřebních služeb atd., které nyní podléhají 15% sazbě DPH, by novelou mělo dojít ke snížení sazby DPH o 3 % na 12 %.

- Do základní sazby by se měly přesunout kadeřnické a holičské služby, služby autorů a umělců, nezávislých modelů a modelek, sběr, přeprava a skládkování komunálního odpadu, opravy oděvů, obuvi, kožených výrobků a kol, úklidové práce, palivové dřevo a řezané květiny a dekorativní listoví, dovoz uměleckých děl, sběratelských předmětů a starožitností.
- Ostatní položky zařazené mezi stávající dvě snížené sazby by zůstaly ve sjednocené snížené sazbě 12 %.
- Naopak do snížené sazby DPH by se ze základní sazby přesunula příležitostná hromadná pozemní doprava osob (např. doprava autobusy na výlety).

Knihy by měly být osvobozeny od DPH s nárokem na odpočet daně, a to jak v papírové podobě nebo na hmotném nosiči, jakým je CD nebo DVD, tak i v elektronické formě včetně audioknih. Bude také doplněna možnost požádat finanční správu o závazné posouzení při uplatnění osvobození od DPH při dodání knih.

Zvýšení odvodové zátěže OSVČ

Navrhuje se zvyšování minimálního vyměřovací základu pro pojistné na sociální pojištění OSVČ z 25 % na 40 % průměrné mzdy –

o 5procentních bodů ročně. Zároveň vládní koalice navrhuje, aby OSVČ platily pojistné nejméně z 55 % základu daně namísto současných 50 %.

Ostatní daně a pojištění

- Zvýšení ceny dálniční známky z 1 500 na 2 300 Kč a její pravidelná valorizace.
- Znovuzavedení nemocenského pojištění zaměstnanců ve snížené výši 0,6 %.
- Zvýšení sazeb daně z nemovitých věcí až na dvojnásobek a zavedení automatické valorizace.
- Návrat spotřební daně z motorové nafty zpět na původní výši (1,5 Kč/l).
- Zrušení osvobození leteckých pohonných hmot.
- Vratky na tzv. zelenou naftu dle normativů.
- Zrušení výjimek u energetických daní.
- Zvýšení daně z tabákových výrobků a zahřívaného tabáku a zavedení daně z alternativních výrobků.
- Zvýšení druhé sazby daně z hazardních her z 23 % na 30 %.
- Zastropování úlev pro dohody o provedení práce.

DAŇOVÝ OZDRAVNÝ BALÍČEK OD ROKU 2024

- Zvýšení spotřební daně z lihu o 10 % v roce 2024 a o 5 % za každý další rok 2025, 2026, 2027.

Vláda schválí legislativní znění oznamovaného balíčku během června, první čtení následně proběhne v Poslanecké sněmovně před sněmovními prázdninami tak, aby tyto opatření platila již od 1. ledna 2024. Nicméně lze očekávat, že vládní návrhy budou ještě významně diskutovány. Jakmile budou zveřejněny další informace, včas se to od nás dozvíte.

MILENA DRÁBOVÁ

Daňová poradkyně
milena.drabova@LTApartners.com

MARCEL BAREŠ

Daňový poradce
marcel.bares@LTApartners.com

V oblasti nemovitostí bychom rádi předně upozornili na skutečnost, že u novely stavebního zákona, která měla s účinností od 1. července 2023 přinést do zákona o DPH terminologické změny týkající se výstavby, dodání a nájmu nemovitostí dojde k odložení účinnosti až na 1. leden 2024. Tato novela přináší řadu interpretačních nejasností, např. zda bude pro posouzení, zda se jedná o rodinný nebo bytový dům stěžejním kritériem zápis v katastru nemovitostí či nikoli. Posouzení této skutečnosti má vliv nejen na sazbu DPH, ale i na možnost dobrovolně uplatnit DPH u nájmu. Tyto interpretační nejasnosti by měly být řešeny v rámci informace Generálního finančního ředitelství (GFŘ), jejíž zveřejnění se očekává v průběhu léta.

V nejbližší době se také očekává zveřejnění rozsáhlé Informace GFŘ k uplatňování DPH u nemovitých věcí (dále jen Informace), která by měla nahradit dosavadní informace GFŘ týkající se nemovitostí a závěry koordinačních výborů KDPČR s představiteli finanční správy (dále jen koordinační výbor) zabývající se danou problematikou. Vzhledem k rozsahu návrhu této informace (70 stran) a vzhledem k tomu, že znění informace ještě může dostát změn, se v tomto okamžiku zmíníme jen o některých tématech, která by Vás mohla zajímat.

I návrh Informace řeší otázku, zda pro definici bytového a rodinného domu nebo obytného

prostoru dle současného znění zákona je podstatný zápis do katastru nemovitostí nebo jeho faktické využití.

V návrhu jsou zapracovány závěry koordinačního výboru č. 568/09.09.20 - Uplatnění DPH při prodeji majetku plátcem, jenž řeší, za jakých podmínek je na prodej nemovitého majetku plátcem nahlíženo jako na prodej v rámci ekonomické činnosti plátci, byť jej nabyt v postavení soukromé osoby (např. dědictvím apod.). Podotýkáme, že k posouzení prodeje jako zdanitelného plnění vedoucího k registrační povinnosti může dle GFR vést i podniknutí aktivních kroků při prodeji majetku, kterými může být reklamní a podobná činnost, ale i zhodnocení majetku před prodejem, např. vybudování inženýrských sítí na pozemku nebo rekonstrukce nemovitosti před samotným prodejem.

Informace by měla zapracovat judikaturu týkající se vymezení stavebních pozemků. O stavební pozemek podléhající DPH by se tak mělo jednat např. i v případě, že jsou na pozemku umístěny stavby splňující lhůtu pro osvobození dle § 56 odst. 3 zákona o DPH, které jsou nicméně určeny k demolicí. Pokud by se tedy k pozemku vázalo např. územní rozhodnutí spočívající ve výstavbě jiné stavby než té, která se nachází na pozemku, a stávající stavby nebyly užívány, mělo by být na tyto stavby nahlíženo tak, že nejsou v okamžiku

dodání objektivním cílem transakce, a jejich existence tak nemůže mít za následek osvobození od DPH, ale jedná se fakticky o dodání stavebního pozemku podléhajícího DPH.

V návaznosti na rozsudek Soudního dvora EU C-308/16 - Kozuba Premium Selection by Informace měla výrazně snížit poměr určující, co se rozumí podstatnou změnou nemovitosti startující opětovně pěti-letou lhůtu pro osvobození prodeje nemovitosti od DPH dle § 56 zákona o DPH, a to z 50 % na 30 % zjištěné ceny před provedením stavební úpravy nemovité věci. Podotýkáme, že samotný zákon o DPH tuto hranici explicitně neuvádí, a je tedy zvažováno, zda tato hodnotová hranice nebude novelou doplněna přímo do zákona.

Pro právní jistotu daňových subjektů je v Informaci navrhováno, aby byl poměr 30 % aplikován až u podstatné změny stavby, jednotky nebo inženýrské sítě, které vedly k vydání kolaudačního souhlasu nebo udělení souhlasu s užíváním a tento byl stavebním úřadem vydán ode dne 1. 7. 2023. Pokud byl kolaudační souhlas nebo souhlas s užíváním po podstatné změně stavby, jednotky nebo inženýrské sítě vydán před 1. 7. 2023, pak by měl být pro podstatnou změnu stavby, jednotky nebo inženýrské sítě aplikován dosavadní poměr 50 %.

DPH U NEMOVITOSTÍ

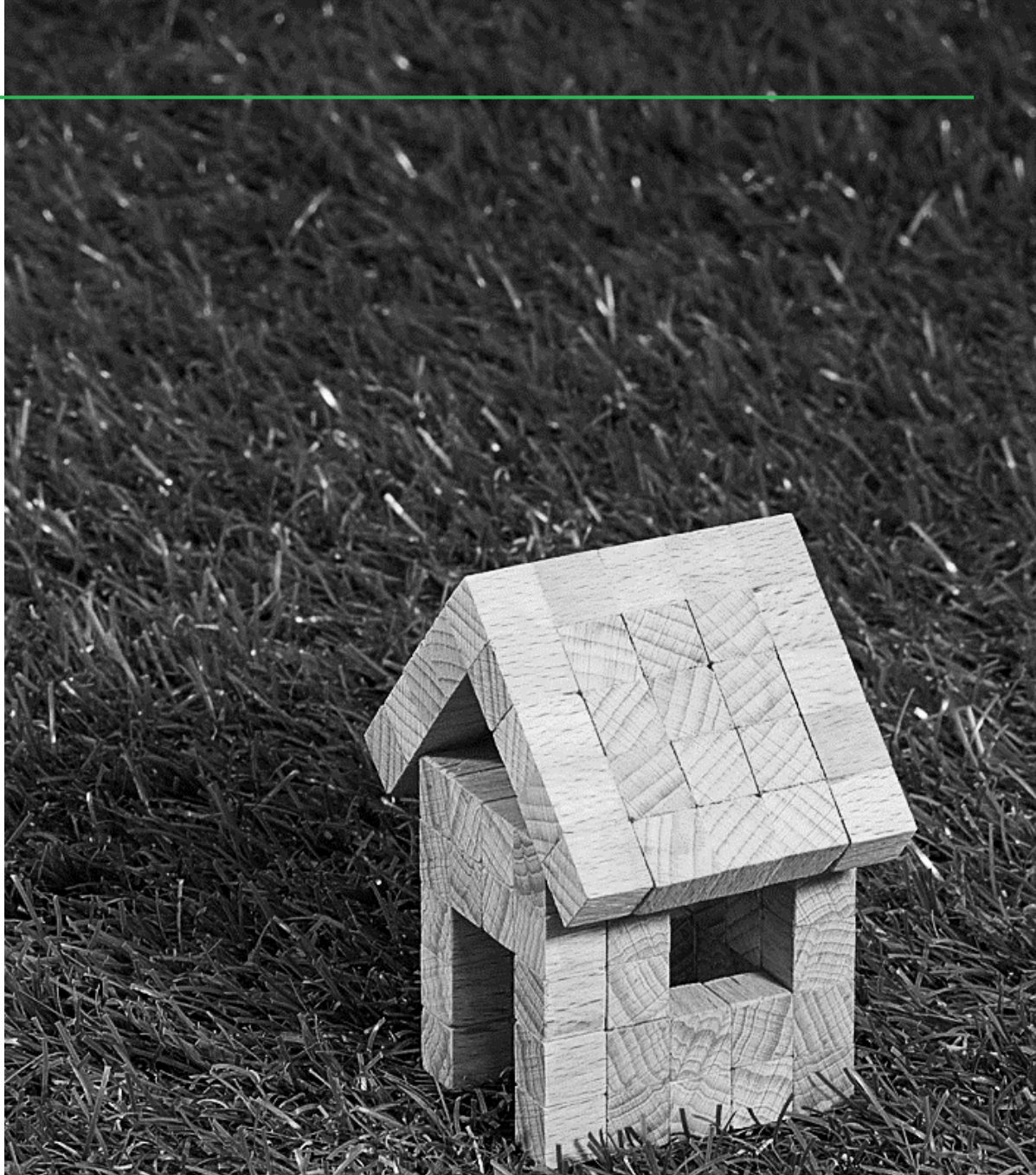
Informace by měla také přinést preciznější vymezení postupu při výpočtu podlahové plochy u rodinných a bytových domů a bytů. Podrobněji je také v návaznosti na dosavadní judikaturu rozpracovaná otázka funkčních celků, jejichž existence má vliv na sazbu DPH u vedlejších staveb k rodinným nebo bytovým domům a na aplikaci případného osvobození u pozemků. Více prostoru je také věnováno daňovým souvislostem práva stavby a otázce vyřazení nemovitosti z obchodního majetku.

MILENA DRÁBOVÁ

daňová poradkyně

milena.drabova@LTApartners.com

JUDIKATURA: DAŇOVÁ UZNATELNOST ÚROKŮ Z AKVIZIČNÍHO ÚVĚRU

Krajský soud v Praze řešil případ daňové uznatelnosti úroků z akvizičního úvěru (č.j. 55 Ab 4/2020). Výchozí situace byla následující: Došlo ke vstupu nového investora do stávající skupiny společností, která zahrnovala i českou společnost. Akvizice se uskutečnila na úrovni zahraničních vrcholových společností a byla financována konsorciem bank (tj. mimo skupinu původního či nového vlastníka). Následně byly – pro účely implementace akvizice týkající se české části skupiny (konkrétně společnosti Teleplan Prague s.r.o.) – provedeny „klasické“ poakviziční kroky: v prvním kroku byla zapojena prázdná česká s.r.o., která koupila v podíly v Teleplan Prague s.r.o. a které byly financovány převedením části celkového akvizičního úvěru na tuto prázdnou společnost, a v druhém kroku došlo k fúzi obou českých společností. Tím bylo docíleno stlačení akvizičního úvěru na úroveň provozní společnosti. Nebo – jinými slovy – výsledkem byla stejná struktura jako na počátku s tím (jediným) rozdílem, že česká provozní společnost byla nově zatížena úvěrem sloužícím fakticky na koupi jí samotné.

Správce daně posoudil celou situaci jako uměle vytvořenou transakci a zneužití práva a úroky z akvizičního úvěru vyloučil z daňově uznatelných nákladů. Pro úplnost dodejme, že spor se týkal let 2013 a 2014.

Krajský soud v Praze („soud“) dal nejprve sice za pravdu správci daně v tom, že objektivní podmínka pro aplikaci doktríny zneužití práva byla skutečně splněna (tj. že jednání bylo v rozporu se smyslem § 24 zákona o daních z příjmů).

V případě naplnění subjektivní podmínky zneužití práva (tj. že předmětné jednání nemělo žádné racionální opodstatnění a transakce byly uměle vytvořeny pouze za účelem získání neoprávněné daňové výhody) se však soud se správcem daně již neztotožnil. Při hodnocení splnění této podmínky považoval soud v tomto konkrétním případě za stěžejní, že důvody pro provedení předmětných transakcí vyplývaly zejména z podmínek externí banky, jimiž bylo poskytnutí úvěru podmíněno. Tyto podmínky, kterými banka – podle vysvětlení daňového subjektu – chtěla zajistit maximální efektivitu při splácení poskytnutého úvěru jeho stlačením na provozní entity na nižší úrovni v hierarchii skupiny, které reálně generují zisk, považoval soud za ekonomicky racionální. Pokud se daňový subjekt při svém jednání řídil těmito podmínkami, nespátřuje na tom soud nic účelového. Vzhledem k tomu, že se správci daně nepodařilo prokázat naplnění subjektivní podmínky zneužití práva (tj. že získání výhody spočívající v daňové uznatelnosti úroků bylo

hlavním cílem transakce), soud rozhodnutí daňové správy zrušil. V této věci je nicméně podána kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.

PETR BENDA

Daňový poradce

petr.benda@LTApartners.com

Ochrana oznamovatelů neboli whistleblowerů je důležitým prvkem spravedlnosti, transparentnosti a odpovědnosti v organizacích a společnosti jako celku. Oznamovatelé jsou jednotlivci, kteří upozorňují na nekalé, nezákonné nebo neetické praktiky nejčastěji uvnitř právnických osob (především obchodních společností) a dalších institucí. Bez náležité ochrany mohou být oznamovatelé vystaveni odplatě, včetně propuštění, zastrašování, nebo jiných forem diskriminace.

Návrh zákona o ochraně oznamovatelů, sněmovní tisk č. 352, je legislativní krok k poskytnutí takové ochrany i v České republice a jedná se o implementaci směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. 10. 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Tento návrh zákona představuje řadu pravidel, která mají za cíl zajistit, že oznamovatelé mohou učinit oznámení bez strachu z odplaty, a to nejčastěji ze strany zaměstnavatele. Nyní se návrh zákona nachází v Senátu a projednávání tisku bylo zařazeno na pořad schůze Senátu od 31. 5. 2023.

Zákon definuje, co se považuje za protiprávní jednání, o kterém se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s výkonem práce nebo obdobné činnosti. Oznamovatel za oznámení takového protiprávní jednání nesmí být nijak postižen.

Důležité je, že návrh zákona neposkytuje ochranu anonymním oznámením, což znamená, že dokud nedojde k odhalení oznamovatele, nebudou se na anonymní oznámení aplikovat postupy stanovené návrhem zákona a oznamovateli nebude moci být (logicky) poskytnuta ochrana podle návrhu zákona.

Předmětem oznámení nemusí být nutně pouze trestné činy. Mohou jimi být i přestupky, za které zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000,- Kč.

Dle návrhu zákona je zaměstnavatel, který je povinen zavést vnitřní oznamovací systém, tzv. povinnou osobou. Dále musí zaměstnavatel jmenovat tzv. příslušnou osobu. Příslušná osoba by měla být nestranná, a právě tato osoba bude posuzovat jednotlivá oznámení a následně komunikovat se zaměstnavatelem a s oznamovatelem a bude se snažit zajistit, aby byla zjednána náprava závadného stavu či aby byla vyřazena zjevně nedůvodná oznámení. Příslušnou osobou může být například advokátní kancelář či jiný specializovaný subjekt nebo i zaměstnanec povinné osoby.

Zákon stanovuje postup, jak nahlásit podezření na protiprávní jednání, včetně vytvoření důvěryhodných kanálů pro oznamování. To zahrnuje interní oznamovací systémy v rámci obchodních společností stejně jako externí

oznamovací systém, který povede Ministerstvo spravedlnosti, na které se tedy oznamovatelé budou moci vždy obrátit.

Povinnost zavést vnitřní oznamovací systém a určit příslušnou osobu je odlišná dle velikosti zaměstnavatele:

- pro zaměstnavatele s 250 a více zaměstnanci (počet k 1. lednu příslušného kalendářního roku) již s účinností zákona, která by měla být prvním dnem 2. kalendářního měsíce po vyhlášení zákona,

- pro zaměstnavatele s 50 až 249 zaměstnanci až k 15. 12. 2023 a tito zaměstnavatelé mohou také vnitřní oznamovací systémy sdílet mezi sebou.

Menší zaměstnavatelé nemusí vnitřní oznamovací systém zavádět.

Dále zákon stanovuje, že povinné osoby, které budou k oznamovatelům nejčastěji v postavení zaměstnavatele, nesmí přijmout jakékoli odvetné opatření proti nim ani proti jejich osobám blízkým. První část tohoto pravidla je již nyní součástí českého právního řádu, a to pracovního práva a státní služby, nicméně nyní by mělo dojít k jejímu rozšíření na další oblasti lidské činnosti.

OCHRANA OZNAMOVATELŮ

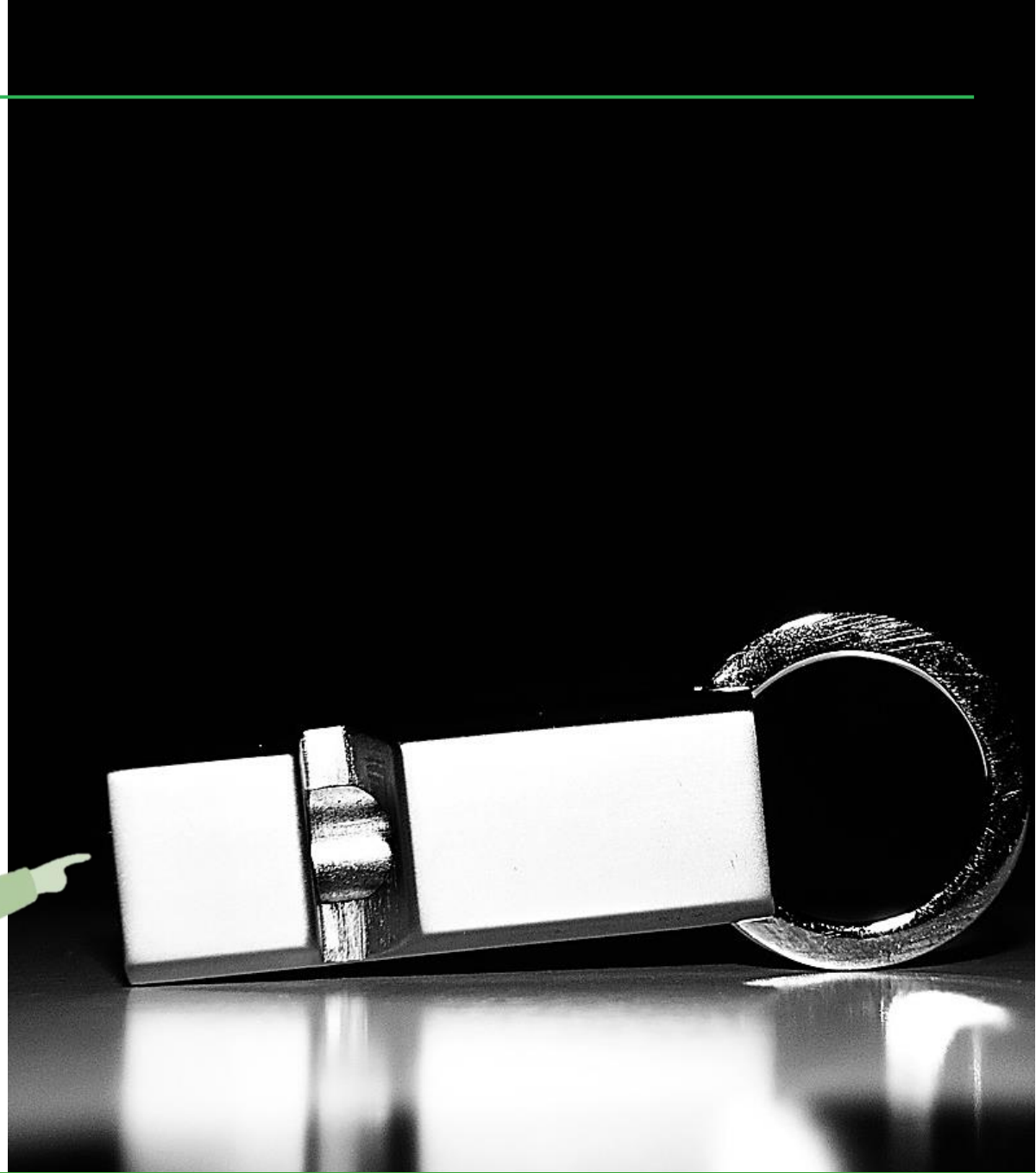
Na závěr lze uvést, že zákon o ochraně oznamovatelů bude pro zaměstnavatele znamenat jistý nárůst administrativních povinností, a to nehledě na to, jestli bude schválen přesně v té podobě, v jaké se nyní nachází v legislativním procesu. Z toho důvodu by se na něj měli včas připravit.

DANIEL VRÁBEL

Advokátní koncipient

daniel.vrabel@LTApartners.com

JUDIKATURA: ODVOLÁNÍ V CIVILNÍM ŘÍZENÍ NEMŮŽE ZHORŠIT POSTAVENÍ ODVOLATELE

Na počátku tohoto roku se Nejvyšší soud České republiky (dále též jako „Nejvyšší soud“) ve věci 22 Cdo 2258/2021 věnoval poměrně významnému tématu, a to otázce, jestli může dojít ke zhoršení postavení odvolatele v civilním řízení, pokud odvolání nepodala i druhá strana řízení.

Uvedené pravidlo (tak zvaná zásada zákazu „reformatio in peius“) je výslovně zakotvené v trestním řádu a platí v trestním řízení. Pokud se tedy v řízení před soudem odvolá obžalovaný proti odsuzujícímu rozsudku, aniž by se odvolal státní zástupce, nemůže dojít ke zhoršení jeho postavení (= nemůže mu být uložen přísnější trest). Občanský soudní řád ani jiný právní předpis upravující civilní řízení takové pravidlo neobsahují, tudíž bylo dlouho neřešenou otázkou, jestli jej lze aplikovat i na tuto oblast procesního práva.

Předmětem citovaného případu byl spor (zřejmě bývalých manželů, byť to nebylo výslovně zmíněno) o vypořádání zaniklého společného jmění manželů. Výchozím pravidlem v těchto případech je tak zvané paritní vypořádání společného jmění manželů, tedy že podíly obou (bývalých) manželů na vypořádávaném jmění jsou stejné. Z tohoto pravidla při svém rozhodování vycházel i soud prvního stupně, který se diskutovanému případu věnoval.

S rozhodnutím soudu prvního stupně nesouhlasil žalobce, který proti němu podal odvolání. K jeho překvapení, ačkoliv odvolací soud v rámci předvídatelnosti nastínil, jakým směrem se ubírají jeho úvahy, odvolací soud změnil rozhodnutí soudu prvního stupně a výrazně se odchýlil od paritního vypořádání společného jmění manželů, a to značně v neprospěch žalobce – odvolatele (z výtěžku prodávaného majetku měl žalobce získat 30 % a žalovaná 70 %, přičemž rozhodnutí soudu prvního stupně vycházelo z rozdělení výtěžku v poměru 50:50).

Žalobce s výsledkem řízení u odvolacího soudu hrubě nesouhlasil a podal dovolání k Nejvyššímu soudu. Ve své argumentaci vycházel převážně z již uvedeného pravidla zákazu „reformatio in peius“, tedy že v rámci odvolacího řízení nemůže dojít ke zhoršení jeho postavení, pokud odvolání nepodala zároveň druhá strana sporu, k čemuž v tomto případě nedošlo.

Nejvyšší soud dovolání žalobce vyhověl. Při své argumentaci vycházel zejména z jedné ze základních zásad civilního řízení, kterou je zásada dispoziční. Tato zásada odpovídá mimo jiné na otázku, kdo rozhoduje o zahájení řízení a o vymezení jeho předmětu, tedy čemu (a na návrh koho) se má soud v daném řízení věnovat.

To samé by mělo podle Nejvyššího soudu platit pro odvolací řízení. Tuto myšlenku lze demonstrovat na následujícím příkladu: pokud dojde např. k podání žaloby o zaplacení 100 000,- Kč, přičemž žalobci je v částce 75 000,- Kč vyhověno a v částce 25 000,- Kč je jeho žaloba zamítnuta, a pokud žalobce podá odvolání proti výroku věnujícímu se zamítnutí žaloby v rozsahu 25 000,- Kč a žalovaný odvolání nepodá, může soud odvolání žalobce vyhovět, částečně vyhovět, případně jej může zamítnout, ale do výroku věnujícímu se částce 75 000,- Kč již zasahovat nemůže, protože se proti němu nikdo nebránil, tedy s ním zřejmě žalobce i žalovaný byli smířeni/spokojeni. V posuzovaném případě se žalobkyně v odvolacím řízení nedožadovala přiznání větší části majetku ze zaniklého společného jmění manželů, než který jí byl přiznán soudem prvního stupně, nicméně žalobce ano. Předmět odvolacího řízení tak vymezil žalobce na to, že odvolací soud měl opětovně posoudit pouze to, jestli žalobce nemá právo na větší část majetku ze zaniklého jmění manželů, ne jestli toto právo nespovídá žalobkyni, která o nic takového neusilovala. Odvolací soud však svým rozhodnutím vybočil z vymezeného předmětu odvolacího řízení, což je možné pouze ve velmi malé skupině případů (v případě vypořádání zaniklého společného jmění manželů tomu tak ale není).

JUDIKATURA: ODVOLÁNÍ V CIVILNÍM ŘÍZENÍ NEMŮŽE ZHORŠIT POSTAVENÍ ODVOLATELE

V zásadě dispoziční a z ní vyplývající zásady zákazu „reformatio in peius“ tak lze jednoznačně spatřovat vůli stran daného soudního sporu, kterou jsou soudy povinny respektovat. Podá-li odvolání (opravný prostředek) pouze jedna strana sporu, musí jí být zaručeno, že v odvolacím řízení (v řízení o opravném prostředku) nemůže dopadnout hůře (s drobnými výjimkami) než v předchozím řízení.

PATRIK STONJEK

Advokát

patrik.stonjek@LTApartners.com

JUDIKATURA: ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU

Současný občanský zákoník od 01.01.2014 ve svém ustanovení § 2914 věta první, které se zabývá odpovědností za škodu způsobenou třetím osobám, stanoví, že ten, kdo při své činnosti (hlavní osoba) použije zmocněnce, zaměstnance nebo jiného pomocníka (nesamostatný pomocník), nahradí škodu jím způsobenou stejně, jako by ji způsobil sám.

Jednoznačné stanovisko při výkladu uvedeného ustanovení zaujal Nejvyšší soud v r. 2021 při posouzení odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou třetím osobám při jeho činnosti pro zaměstnavatele, kdy akcentoval návaznost zaměstnance na zaměstnavatele, jehož jménem zaměstnanec vykonává pracovní činnost, a jeho podřízenost pokynům, kterými zaměstnavatel činnost zaměstnance řídí, a rozhodnul, že jestliže zaměstnanec při škodní události z tohoto rámce nevybočí, je třeba ustanovení § 2914 věty první občanského zákoníku vyložit tak, že za újmu způsobenou zaměstnancem odpovídá výlučně zaměstnavatel, jako by ji způsobil on sám, byť se tak stalo osobní činností zaměstnance, kterého k tomu použil (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1029/2021 ze dne 26. 10. 2021).

Nový náhled v této oblasti přináší nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci rozhodované pod sp. zn. 25 Cdo 1319/2022, kdy Nejvyšší soud rozhodoval v případě žaloby o náhradu škody vzniklé v důsledku autonehody zaviněné z nedbalosti jednatelem společnosti

na pracovní cestě, kdy jednatel byl zároveň i zaměstnancem společnosti a současně i jejím společníkem.

Nejvyšší soud zdůraznil, že ve své rozhodovací praxi při výkladu ustanovení § 2914 věty první občanského zákoníku vychází z toho, že právě míra autonomie či naopak závislosti pomocné osoby vůči osobě hlavní je rozhodující pro posouzení, zda převáží samostatná odpovědnost hlavní osoby, resp. kdy je dostatečný důvod, aby samostatnost pomocníka byla důvodem k založení jeho vlastní povinnosti k náhradě škody spolu s hlavní osobou.

V uvedeném případě proto vyslovil, že pracovní činnost žalovaného jednatele nelze považovat za závislou práci, která by byla vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, neboť žalovaný byl osobou ovládající společnost, v které byl také zaměstnán. Sám tak řídil svoji pracovní činnost a rozhodl o tom, že vykoná pracovní cestu, při které došlo ke škodní události. Proto Nejvyšší soud dospěl k závěru, že žalovaného nelze označit za (nesamostatného) pomocníka ve smyslu § 2914 věta první občanského zákoníku, za kterého je povinen plnit poškozenému výlučně zaměstnavatel, neboť újmu sice způsobil z nedbalosti třetí osobě při pracovní činnosti vykonávané pro zaměstnavatele, tuto činnost však nevykonával v pozici podřízeného zaměstnance, který je pokyny zaměstnavatele

vázán.

Nejednalo se o konečné rozhodnutí, věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení, právní názor Nejvyššího soudu je však pro odvolací soud závazný a lze proto očekávat, že odvolací soud rozhodne v souladu s právním názorem Nejvyššího soudu.

Rozhodnutí není jednoznačně odůvodněno, nelze posoudit, zda Nejvyšší soud v konkrétním případě považoval za rozhodující společníctví či jednatelství žalovaného. Nakolik je však uspořádání, kdy společník vykonává současně funkci jednatele společnosti a popř. má se společností sjednaný pracovní poměr, poměrně běžné, bude v praxi docházet k případům, kdy – ve smyslu uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu – budou osoby v obdobném postavení odpovídat třetím osobám za vzniklou škodu. Této odpovědnosti se při zachování uvedeného uspořádání nelze zprostit a zřejmě jediným možným preventivním řešením je proto prověření stávajícího pojistného krytí a jeho případné dodatečné sjednání.

VÁCLAV BERGER

Vedoucí advokát

vaclav.berger@LTApartners.com

ZE ŽIVOTA V LTA

- Jak využívat variabilní licenční / servisní poplatek jako nástroj pro řízení ziskovosti smluvní výrobní společnosti, bude **21.6. od 16hod** prezentovat naše expertka na transfer pricing **Lenka Pól Brožková** v rámci sítě Pride Partners International.

Registrace je zdarma a je možná přes odkaz na našem profilu LinkedIn. Prezentace je vedena v angličtině.

- Na téma novinky v oblasti ochrany oznamovatelů (whistleblowerů) podle schváleného zákona o ochraně oznamovatelů připravujeme webinář a to v pondělí **19.06.2023 od 9.30 do 11.00 hod.**

Možnost registrace pro naše klienty zdarma.

Přihlášení nejpozději do 16.06.2023.

- LTA nově také na You Tube:

www.youtube.com/@LTA_LEGAL_TAX_AUDIT

- Sledujte náš profil na LinkedIn:

www.linkedin.com/company/lta-legal-tax-audit

VÍTE ŽE,...

...se od 1. dubna 2023 zvýšila průměrná cena elektřiny pro účely poskytování cestovních náhrad z 6 Kč/kWh na 8,20 Kč/kWh?

WEBINAR

WEBINAR

LTA je moderní poradenská kancelář poskytující integrované právní, daňové, účetní a auditorské služby.

Základními principy naší práce jsou odbornost, profesionalita, individuální přístup a otevřenost v otázce honorářů.

A member of

LTA je členem mezinárodní sítě MGI Worldwide, jež patří mezi 20 největších sítí daňových, auditorských, účetních a poradenských firem. MGI Worldwide představuje přes 9 000 odborníků ve více než 260 kancelářích po celém světě. Prostřednictvím MGI Worldwide zajistíme kvalifikované poradenství v zahraničí a ošetření přeshraničních transakcí.

LTA

Lazarská 13/8

120 00 Praha 2

Česká republika

+420 246 089 010

LTA@LTApartners.com

www.LTApartners.com

Vezměte prosím na vědomí, že informace uvedené v tomto newsletteru mohou být předmětem dalšího vývoje. Newsletter neobsahuje všechny zákonné podmínky a nenahrazuje odborné poradenství ve vztahu ke konkrétní situaci.